

Jawala
Parshad

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

v.
Kishori Lal

ਕਪੂਰ ਜੇ.

ਜੇ ਏਡਬਲਯੂ ਏ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਡੀ ਇਫੈਕਟੋ- ਐਪੋਲੈਂਟ
ਬਨਾਮ

. ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1953 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5.

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ—ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ—ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ—ਨਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ—ਵੇਚਣਾ ਭਾਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਹੋਵੇ।

1954

August, 9th

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜੋ ਕਿ ਨਾਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ।

ਬੌਧੀ ਦਾਮੋਦਰਮ ਚੌਠੀ ਬਨਾਮ ਬੰਸੀਲਾਲ ਅਬੀਰਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਅੰਗਨੇਲਾਲ ਨਗਇਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅੰਗਨੇ ਵਾਈ ਲਾਲ ਮੁਨੀ ਲਾਲ (2), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਸ੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਵਧੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਮਲ, ਮਿਤੀ 23 ਜੂਨ, 1952, ਸ੍ਰੀ ਈਸਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸੈਣੀ, ਕਰਨਾਲ, ਮਿਤੀ 20 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਵੰਬਰ, 1951, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 5 ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ * ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹਰੀ ਰਾਮ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 4 ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ।

ਡੀਐਨ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.-ਇਹ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਮਿਸਟਰ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਫਰਮਾਨ *Kapur, J.*
ਸੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ।

ਤੀਰਥ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ
ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ-

ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 3 ਤੋਂ 5 ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ
ਪਿਤਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ *ਕਰਤਾ ਵੀ ਸੀ।*

(1) LL.R. 51 Mad, 711,

(2) A.I.R. 1951 All- 400.

ਰੁਪਏ ਲਈ 600. ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ

and others on the 14th January, 1940, sold the land in dispute

Kapur, J.

ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਕਰਿਆਨੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ, ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਕੀਮਤ ਲਈ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਨਾਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ। **ਬੌਥੀ ਦਾਮੋਦਰਮ ਚੇਟੀ** ਬਨਾਮ **ਬੰਸੀਲਾਲ ਅਬੀਰਚੰਦ (1)** ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਦਾਦਾ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਇਕ ਦੂਰਗਾਮੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ. ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੇ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਨੂੰ **ਅੰਗਨੀਲਾਲ** ਬਨਾਮ **ਅੰਗਨੀ** ਲਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (2)।

(1) ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ. 51 ਪਾਗਲ. 711

(2) A.JL 1951 ਏ.ਯੂ. 400

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲਈ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ

*Jawala
Parshad
v.
Kishori Lal
and others*

Kapur, J.

ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੇਚਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ
ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ
ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ
ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਰਚੇ ਹਨ।

ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਖਰਚਾ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ
ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ
ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ
ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ
ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ
ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ
ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ